

que sense perjudici d'altres indagacions que consideri oportunes, interrogui les treballadores (...) de la secció abans esmentada, afectades directament pels fets ara exposats».

El coratge de què han fet gala les tres dones disposades a declarar, sembla, segons ha pogut comprovar EL TEMPS, que s'ha encomanat a altres companyes, que pròximament declararan també davant l'inspector del Treball.

A més, CCOO exigeix que se li aixequi l'expedient, al president del comitè d'empresa, Manel Lluch. Aquest no va voler fer declaracions i sembla afectat per una situació que comença a fer-se gran com una pilota de neu. A més de l'expedient, l'encarregat, Josep Maria Creus, ha interposat a Manel Lluch una querrela criminal i li demana dos milions de pessetes d'indemnització per unes declaracions publicades en un setmanari.

Segons Pep Vázquez, «si no readmeten Lluch, les mobilitzacions a Guissona estan assegurades. Pel que fa a l'encarregat, Josep Maria Creus, cal que l'empresa el traslladi a una altra secció de la Cooperativa, on no hi hagi cap dona sota les seves ordres. Amb el seu comportament, és evident que aquesta mesura que exigim és de sentit comú».

Mestrestant, a la Segarra —on la

Josep Maria Creus, l'encarregat de la cooperativa de Guissona, segons una denúncia presentada per CCOO, empaïta sexualment algunes de les treballadores d'aquesta empresa.

Cooperativa de Guissona és un dels puntals econòmics, en una comarca ja de per si molt deprimida— un mur de silenci cobreix aquest nou cas d'empaïtament sexual a un grup de dones treballadores. Tothom tem pel seu lloc de treball, i els de més amunt intenten justificar el seu silenci dient que «la imatge de l'empresa està patint amb aquesta lamentable història».

D'altra banda, fonts de l'advocacia lleidatana han confirmat a EL TEMPS

que «per desgràcia, el cas de la cooperativa de Guissona, no és una excepció. Recordem el cas recent de la sentència de la minifaldilla. I d'altres que arriben als nostres bufets, però que no prosperen perquè les dones, a l'hora de la veritat, fan marxa enrere. No és fàcil poder demostrar davant un tribunal aquests casos d'empaïtament sexual, entre altres raons perquè els jutges no sempre demostren tenir la sensibilitat que aquests casos requereixen». □

AIXÍ ES MANIFESTA L'AGRESSIVITAT EN UNA GRAN CIUTAT

Barcelona com a pretext

Un recorregut periodístic per diferents zones de Barcelona i el contacte amb persones de diferents oficis serveix per a conèixer els nivells d'agressivitat d'una gran ciutat com Barcelona.

Albert Punsola i Vilar

EL TEMPS ha fet un recorregut pels diversos àmbits on l'agressivitat es manifesta. De vegades, ho fa de forma convencional, però d'altres d'una manera sorprenent i inesperada.

Aquesta agressivitat té com a principal objectiu les persones, però ocasionalment també els objectes; i té molts nivells diferents d'intensitat. A més, els protagonistes i testimonis de situacions violentes no ens parlen de solucions, com si allò que han viscut fos sempre inevitable. Per als que no han viscut situacions d'especial tensió, l'agressivitat sembla llunyana.

Francesc Illuesca, un taxista barceloní, ens diu des de l'interior del seu vehicle —que es troba confortablement a l'ombra en una parada de taxis de l'eixample—: «A l'estiu no hi ha més agressivitat, al contrari, la conducció és més fàcil perquè hi ha menys cotxes.

L'agressivitat tornarà ben aviat, ara al setembre, quan la ciutat reprengui el seu pols habitual». Aquesta distensió en la conducció s'estén al tracte amb el client, «la gent sembla anar més relaxada, clar que si t'ha de pujar un individu problemàtic, et pujarà igual a l'estiu que a l'hivern i això, no ho evita ningú».

No tot el transport urbà comparteix

DOMÈNEC UMBERT

Les forces de l'ordre a l'estiu han de vigilar els excessos que comporta la temperatura.

aquesta opinió. Per als conductors de la línia 57 —la que descarrega cada matí milers de ciutadans en les recuperades platges barcelonines— l'estiu és una època de l'any particularment agressiva i així ens ho fa saber un conductor veterà: «Anem com sardines en aquesta línia i dic anem perquè jo m'incloc en el contingut d'aquesta gran llaua amb rodes». Això influeix, al seu parer, en el comportament col·lectiu: «Clar que sí, això fa posar nerviosos a qualsevol, de vegades ja no saps qui paga i qui no paga». Els conductors d'aquesta línia han de recórrer sovint a una tècnica senzilla i eficaç per a lluitar contra el seu particular estrès: «senzillament, passem de llarg dues o tres

manet, les coses es posen malament». L'experiència d'Àngel Torrado —també taxista— desmenteix en certa mesura el mite dels permisos nadalencs: «Vaig recollir no fa ni quatre dies una parella de joves a Badalona que em va dir d'anar a Blanes, recordo que vaig cometre un greu i gran error en aquell moment: va ser no preguntar-los si portaven prou. Tot el camí va anar bé i, encara que sense gaire conversa, tots dos es van mostrar correctes. Ara bé, tot just entrar a Blanes, la noia va dir que havia de baixar perquè vivia en aquella zona, i així ho va fer. El noi va seguir amb mi fins al centre de la població, jo ja ho veia venir, però no sabia què fer. Quan menys m'ho espe-

cial, però que, en defecte d'això últim, tenen un rostre com el ciment: «A l'Eixample, la setmana passada, un 850 es va saltar un semàfor vermell i va anar a xocar contra un taxi que venia per la cruïlla. Doncs bé, l'individu del 850 va sortir del cotxe i va dir-li al taxista que si li donava 50.000 pessetes reconeixeria haver-se saltat el semàfor. En aquest cas, en quedar exculpat el taxista, l'assegurança li pagaria els danys però la broma li costaria 50 bitllets. En cas contrari, el judici es podria complicar i tot plegat sortiria encara més car. No sé què va fer aquell company, però davant d'individus com aquell s'ha de fer una gran esforç per no barallar-s'hi».

Tant la calor i l'amuntegament —que predisposen a la tensió— com una nit suau i una sola persona poden crear una situació perillosa.

parades, encara que s'enfadin els de baix, així podem respirar».

Però més enllà de la calor o l'amuntegament —que predisposen a la tensió— també una nit de temperatura suau i una sola persona poden determinar una situació més que tensa, directament perillosa. A la seu de la cooperativa Radio Taxi de Barcelona, situada al Poblenou, un taxista de l'Hospitalet ens explica la seva particular odissea nocturna: «No fa ni tres setmanes vaig recollir en un carrer cèntric de Barcelona un jove ben vestit que parlava en català i semblava de bon nivell cultural, em va dir que el duqués a Molins de rei. Quan érem a la carretera entre Molins de Rei i el Papiollet, vaig notar de sobte una cosa metàl·lica que em feia pressió al coll, en un minut em vaig trobar allà, al mig de la foscor, sol i amb la caixa ben buida. No sé si això és violència, però em va fotre ben bé».

Un altre taxista assenyala que això són atracaments d'estiu: «El perill de debò arriba pel Nadal, perquè es concedeixen molts permisos a la Model. Aleshores, quan veus que et puja un individu de mal aspecte que et demana anar al Prat o Santa Coloma de Gra-

rava, el xicot em va dir que parés a la dreta ja que la seva àvia vivia allí mateix. El jove em digué que ella era la que pagaria el taxi però que, clar, primer l'havia d'anar a veure. Jo li vaig dir que l'acompanyava i em respongué que l'esperés a baix, que no tardaria. Vaig fer veure que l'esperava i tan bon punt va pujar, vaig anar corrents a un bar a trucar la policia local; tot just jo sortia del bar, l'individu va començar a córrer ràpidament del portal on havia entrat per iniciar l'esperada fugida. En aquell moment un taxi de Blanes que presencià l'escena li barrà el pas amb el vehicle i, davant del meu astorament, quatre negres ben plantats sortiren del taxi i entre tots reduïren en un tres i no res a l'individu. Un minut més tard la policia local va arribar i, després de detenir el jove de Badalona, em vaig assabentar que havia comès el mateix delicte unes deu vegades. També vaig descobrir que difícilment recuperaria les 5.500 pessetes de l'import del viatge».

Un altre membre de Radio Taxi afirma que totes aquestes històries són ben lamentables, però que encara n'hi ha que ho són més, perquè les protagonitzen persones que no tenen fitxa poli-

Qui també es baralla a diari, verbalment, són les telefonistes de diversos serveis. Una telefonista d'Iberia a l'aeroport del Prat ha declarat a EL TEMPS que a l'estiu la gent perd la paciència per qualsevol motiu i que les vagues i els retards encara atien més el foc: «Afortunadament, les trucades de maleducats només són el 30%, però això és prou per a enervar-te tot el dia, sobretot perquè et culpen de forma histèrica de coses que no són de la teva responsabilitat i això és certament irritant. L'altre dia, li vaig dir a una senyora que m'escriu pel retard d'un vol, que jo no el comandava i que només estava per a informar-la. Ella em respongué que, això, ja ho sabia però que estava tan nerviosa que algú havia de patir-ne les conseqüències i m'havia tocat a mi per respondre al telèfon. Pur cinisme».

Neus Garcia, telefonista de l'Hotel Avenida Palace, no dubta que a l'estiu hi ha més agressivitat, «és quan tenim més incidents. El mes passat, sense anar més lluny, un client amb cara afable i ben vestit va venir a buscar un missatge que teníem per a ell. Una vegada el va llegir, es va transfigurar i em va escriure, em creia que em volia

DOMÈNEC UMBERT

Està comprovat que, a l'estiu, hi ha un desplaçament de la violència, de les urbs a les zones costaneres.

matar, després va anar a trucar i, finalment, va marxar sense pagar. No li vaig anar al darrere perquè la seva reacció, si li hagués exigint el que devia, era del tot imprevisible». De vegades, entre clients més o menys il·lustres es produeixen trobades una mica tenses, la mateixa telefonista de l'hotel ens explica que no fa gaire l'actor Helmut Berger es va barallar per les escales amb un cantant del grup The Platters, potser el clima mediterrani va potenciar les vel·leitats racistes de l'ex-rei de Baviera.

Hi ha unes telefonistes i uns telefonistes que rarament reben atacs verbals dels seus interlocutors, es tracta dels empleats del nou servei de la Generalitat, el Telèfon de la Infància, creat —entre altres coses— per a recollir denúncies de maltractaments a infants. Segons els responsables d'aquest servei, «normalment truquen més adults i de moment la majoria de trucades han estat per a demanar informació sobre lleure, però en tercer lloc tenim moltes trucades de persones que han observat maltractaments i agressions a infants». El servei és encara massa recent i no hi ha hagut temps de confeccionar estadístiques sobre els tipus d'agressions i la seva localització social i geogràfica.

Agressivitats variades

D'agressivitat, n'hi ha de moltes classes. Per a Tito Caballé, encarregat de la famosa sala El Molino, l'agressivitat té una sèrie de matisos no neces-

sàriament negatius: excitació, participació, entusiasme, etc. Segons aquest bon coneixedor de la sala, es dona la paradoxa que la temperatura baixa a l'estiu: «El públic a l'estiu està més relaxat, ja que la majoria són de fora i com no coneixen l'espectacle, estan entre sorpresos i desconcertats, això fa que no s'excitin com el client habitual que participa més». El senyor Caballé ens diu també el següent: «Jo diria que l'estat d'ànim del públic no només varia amb l'època de l'any, sinó d'un mes a l'altre. Puc dir-li, perquè treballo aquí, que la reacció del mateix públic no és igual al novembre que al gener».

Fora dels àmbits lúdics, i en alguns indrets, el nerviosisme és l'estat de normalitat. Un lloc particularment propens a la tensió és el servei d'urgències d'un gran hospital, especialment quan la salut o fins i tot la vida d'un familiar o conegut poden estar en perill. Però segons Tània Nolla, supervisora del servei d'urgències de Sant Pau, «aquí estem més relaxats a l'estiu, a més, he de dir que davant, per exemple, d'un cas similar d'accident o malaltia, les reaccions de la gent no tenen cap diferència remarcable d'una estació de l'any a l'altra, més enllà de les diferències de caràcter». Tània afegeix: «Tenim aire condicionat, però no sé si això hi fa alguna cosa».

A falta d'un ésser viu a qui fer la vida impossible, molts ciutadans tenen una certa fixació pels objectes. Així, els actes de vandalisme en parcs, jardins

i mobiliari urbà de Barcelona costen a l'ajuntament més de 50 milions de pessetes anuals. Segons han informat a EL TEMPS fonts de Parcs i Jardins de l'Ajuntament de Barcelona, «no tenim constància que els actes de vandalisme contra el mobiliari urbà o les plantes augmentin a l'estiu, potser és perquè els brètols se'n van de vacances però no ho sabem ben bé, ja que tampoc puja el nombre de destrosses quan arriba la tardor». Segons Parcs i Jardins, no només no puja el nombre d'actes vandàlics a l'estiu, tampoc ho fa la gravetat: «Darrerament hem tingut destrosses de plantes i flors al Jardí Botànic de Montjuïc i al parc del Putget, però això no és res si ho comparem amb els ànecs que van trobar esventrats i mutilats al parc Vil·la Amèlia en ple mes de març».

Tot i que no hi ha estadístiques sobre el nombre de brètols que se'n van de vacances, hi ha la constatació d'un desplaçament de la violència de les urbs a les zones costaneres típicament turístiques en l'època estival. Un oficial de la policia local de Calella ens parla de l'augment de l'agressivitat en aquesta població que podria ser el paradigma de municipi català que viu de i per al turisme: «Aquí tenim un augment de la violència i la tensió molt notables en aquests mesos. Som una vila d'11.000 habitants i arribem a 70.000, això ja explica moltes coses i, si oblidem les baralles nocturnes a les discoteques, que ja són rutina, podem parlar d'una

tensió constant en la circulació. Amb aquests carrers tan estrets rebem una aflluència de vehicles que fan senzillament impossible la fluidesa». En un altre ordre de coses, l'oficial de la policia de Calella diu que se les han de veure amb actituds totalment sorprenents: «L'altre dia uns agents van demanar a tres nois austríacs que per favor deixessin de rebentar una porta metàl·lica a puntellons, feina a la qual estaven dedicant força estona, fins quan va arribar la patrulla. Doncs bé, els tres nois, després de calmar-se i atendre aparentment a les raons, van atacar sobtadament els agents amb molta violència fins que els van haver de detenir».

Atacs a la Rambla

La guàrdia urbana de Barcelona també s'ha hagut d'enfrontar a sobtades agressions que no semblaven justificades per cap circumstància. Segons un oficial d'aquest cos: «N'hem tingut més d'una d'aquest cas recentment. Fa unes dues setmanes, a la Rambla, un agent va cridar l'atenció a un ciutadà estranger que portava el gos sense lligar, la reacció immediata de l'individu va ser dir «ataca» al gos —un pastor alemany—. L'agent va resultar ferit, però tot i així va aconseguir que l'amo del gos fos detingut. Aquest va resultar ser un *peix gros* de la delinqüència internacional, buscat per la Interpol des de feia 9 mesos. Altres vegades les agressions als agents desprenen una aroma fortament etflica, com la que es va produir fa uns quants dies al carrer de Villarroel. Eren les 5 de la matinada i un agent va advertir a uns nois que per la seva seguretat evitessin un tram en obres, els nois no van fer cas i davant d'això l'agent els va fer parar. Després de discutir, se li van abraonar i li van causar diverses contusions. No hi ha dubte que portaven unes quantes copes al damunt».

Segons la Guàrdia Urbana, hi ha un gran nombre de denúncies entre la gent a partir de les 11 de la nit, «però això és lògic, fa calor, la gent va a dormir tard amb la *tele* o l'estèreo engegat i sempre hi ha algú que es molesta i ens truca, el que passa és que normalment qui s'emprenya per sentir una música a les dotze de la nit, el primer que fa es advertir el veí que ens trucarà, i aleshores, quan arribem al lloc de la denúncia, sovint ja no hi ha música. Sabem que no ens han trucat perquè sí, però com que no tenim cap prova, no podem fer-hi res». □

MALLORCA, ESCENARI DE LA VIOLÈNCIA DELS 'HOOLIGANS'

Els excessos dels britànics

M. Payeras

Si la calor afecta o no la persona quant a augmentar la seva agressivitat és una qüestió difícil d'esbrinar. A Mallorca, però any rere any hi ha nombrosos exemples que pot-ser és així.

En una de les zones turístiques de més fama arreu d'Europa, Magalluf, hi ha el que probablement és el carrer amb més agressions i violència de tot Balears durant els mesos d'estiu. El carrer de Punta Balena s'ha convertit en escenari d'accions violentes, algunes amb resultat de mort (l'estiu passat, un taxista mallorquí resultà mort durant una baralla amb quatre britànics). Enguany, la darrera setmana de juliol i la primera d'agost s'han produït dos robatoris, diverses baralles i altercats continus. Els protagonistes són sempre els mateixos: joves britànics —entre 17 i 25 anys— que arriben a Mallorca cercant sol i alcohol. I els troben fàcilment. Si tenim en compte que aquest carrer té la major densitat de discoteques i bars, és fàcil comprendre la violència que amb tanta facilitat apareix durant l'estiu.

En una altra zona turística, Palma Nova, que també té com a principals clients els britànics, es donen —durant el juliol i l'agost— alts nivells de violència i agressivitat. No és difícil que desenes d'establiments comercials rebin la visita de lladres o bé vegin destrossat part del comerç per les nombroses baralles —amb llançament de tot tipus d'objectes— que es produeixen en la zona. El cas més curiós és el d'un comerç que es diu Las Malvinas. Amb

aquest nom, vertadera provocació per als fàcilment provocables joves britànics, aquest comerç és atracat contínuament. El mes de juny, un grup de *hooligans*, l'atraca i provoca destrosses importants. Cinc joves britànics foren detinguts. Ara, el passat 7 d'agost, un grup de *hooligans*, tots de 17 anys, foren detinguts per idèntics motius.

Però no només són els estrangers els protagonistes de disputes i agressions violentes. El 18 de juny, en una discoteca del port d'Alcúdia, una baralla entre dos joves mallorquins acabà amb els dos a la Residència de la Seguretat Social, amb ferides de caràcter greu. El motiu de la baralla entre Lluís O. S. i Manuel C. M. va ser el simple desacord —segons deia la premsa— en qüestions futbolístiques.

I tornant als joves britànics, els dia 9 d'agost, un anglès, Robert B., de 18 anys, va ser detingut per haver agredit una guàrdia jurat a la platja de Palma, sense que hi hagués, aparentment, cap motiu per a una tal agressió. El jove Robert s'abalança sobre la guàrdia i li produí ferides greus.

No falta —no podia faltar— tampoc l'agressió de l'home a la dona. És curiós com també els mesos d'estiu es donen més casos d'aquest tipus. Lluís H. D., de 37 anys, fou detingut per la policia de Palma acusat d'haver pegat una pallissa a la seva esposa, que fou trobada inconscient i sagnant per la boca i el nas. Els cops li produïren una commoció cerebral de diagnòstic greu. Els motius semblen haver estat els d'una simple discussió familiar, que, amb l'acalorament, acabà en agressió. □